

se erigit, sed se non signat, quia patena est impeditus. Dum celebrans incipit canonem, debitam cum diacono facit reverentiam, et descendit in planum retro post celebrantem, sed novam non facit reverentiam. Si autem ea sit ecclesiæ consuetudo, ut subdiaconus ad celebrantem non accedat ad dicendum *Sanctus*, hæc servanda est (1).

Subdiaconus, si patenam non teneat, transit ad lotionem manuum cum celebrante et diacono ad cornu epistolæ; infra præfationem caput inclinat ad *Deo nostro* et ad nomina Jesu et Mariæ, si occurrant; semper ad celebrantem accedit ad dicendum *Sanctus*, et si tempestive ad sinistram celebrantis venerit, folia vertit, ac celebranti *Sanctus* indicat; ad *Benedictus* se signat, et antequam ab altari discedat, iterum vertit folia, et initium canonis indicat.

Titulus VIII.

DE CANONE MISSÆ USQUE AD CONSECRATIONEM.

Rub. 8. *In Missa solemnī ad finem Præfationis accenduntur duo saltem intorticia ab Acolythis, quæ extinguuntur post elevationem Calicis, nisi aliqui sint communicandi, et tunc extinguuntur post Communionem. In diebus etiam jejuniorum, et in Missis pro defunctis, tenentur accensa usque ad Communionem, Cum autem Celebrans dicit Quam oblationem etc., Diaconus accedit ad ejus dextram, et ibi in superiori gradu Altaris genuflexus, cum Sacramentum elevatur, fimbrias Planetæ elevat, et quando opus est, se erigens, Calicem discooperit et cooperit, et cum Celebrante genuflectit. Subdiaconus genuflectit in loco suo. Thuriferarius genuflexus in cornu*

(1) S. R. C. 12 Nov. 1831, n. 4520-4669, 32.

Epistolæ ter incensat Hostiam, cum elevatur, et similiter Calicem, posito incenso in Thuribulo absque benedictione. Reposito Calice, Diaconus redit ad librum, nisi alius assistat. Cæteri surgunt, et stant in locis suis.

325. *Celebrans* per totum canonem missam solemnem celebrat ut missam privatam, præterquam quod, quotiescumque calix est discooperiendus vel cooperiendus, extremitates digitorum utriusque manus super pedem calicis ponere possit in signum, ut a diacono discooperiatur aut cooperiatur, et ad majorem firmitatem, ne effundatur.

Diaconus post *Sanctus* a dextra celebrantis regressus et ad ejus sinistram constitutus, celebranti assistit, legenda indicando et folia vertendo, celebrante sinistra sua id indicante; folia autem communiter vertit sinistra, ne celebrantem legentem impediatur. Caput infra canonem non inclinat cum celebrante, quia secreto legit. Dum celebrans dicit *Quam oblationem*, facta prius reverentia, accedit ad dextram celebrantis, ibique post signationes, si adsit pyxis cum hostiis consecrandis, illam detegit, et coopericulum extra corporale deponit. Deinde flectit utroque genu et capite inclinato juxta celebrantem in superiori gradu seu suppedaneo altaris, et dum celebrans post consecrationem hostiæ genuflectit, dextra super pectus posita, sinistra elevat partem posteriorem casulæ, sed sine osculis. Dum celebrans post elevationem s. Hostiæ a genuflexione surgit, simul surgit diaconus, et cooperit pyxidem si adsit; deinde calicem discooperit, et pallam contra tabellam versus cornu epistolæ vel super velum calicis collocat. Tum iterum flectit utroque genu, et casulam elevat, ut infra elevationem s. Hostiæ. Dum celebrans calicem post ejus elevationem demittit, surgit, calicem depositum palla cooperit, et facta cum celebrante genuflexione unico genu, accedit ad ejus sinistram, ibique iterum genuflectit.

Subdiaconus, stat per totum canonem in plano retro post

celebrantem. Infra consecrationem flectit utroque genu in loco suo super infimum gradum ante medium altaris, et interea patenam ante pectus si opus sit demittit, ac caput inclinat. Peracta consecratione surgit, et stat iterum in loco suo, patena ut antea elevata.

Subdiaconus, si patenam non teneat, etiam per totum canonem stat post celebrantem; et tunc ut fit communiter, ad *Quam oblationem* in loco suo debitam reverentiam facit, et diacono accedente ad dextram celebrantis, ipse ascendit ad superiorem gradum altaris, ibi a tergo celebrantis paululum versus cornu evangelii flectit utroque genu, cum diacono casulam dextra elevat, et factis elevatione calicis ac genuflexione celebrantis post illam, surgit, atque ad locum suum recedit. In hoc autem casu infra elevationem ss. Sacramentum forsitan melius incensaret, ut in missa solemnī de *Requiem*.

Servanda ab acolythis et thuriferario vide tom. II, n. 15 et 16.

Titulus IX.

DE CANONE POST CONSECRATIONEM USQUE AD ORATIONEM DOMINICAM.

Rub. 4. *In Missa solemnī cum Celebrans dicit, Per quem hæc omnia, etc. Diaconus facta Sacramento genuflexione, accedit ad dextram Celebrantis, et quando opus est, discooperit Calicem, et cum Celebrante adorat; similiter cooperit, et iterum genuflectit. Cum incipit Pater noster, idem vadit retro post Celebrantem, facta prius Sacramento genuflexione, ubi stat, dum dicitur Oratio Dominica.*

326. *Celebrans* omnia facit ut in missa privata, ut dictum est num. præc.

Diaconus post consecrationem a sinistris celebrantis constitutus, eidem assistit ut ante consecrationem. Cum celebrante se signat in oratione *Supplices* ad verba *Omni benedictione* etc., sed non tenetur pectus percutere ad *Nobis quoque peccatoribus* (1). Dum Celebrans dicit *Per quem hæc omnia*, flectit unico genu, et deinde accedit ad dextram celebrantis, ubi post signationes super hostiam et calicem, calicem discooperit, et palla deposita, cum celebrante flectit unico genu. Si ad dextram celebrantis prius accederet, ita ut ad calicem discooperiendum expectare deberet; tunc genuflectit, quam primum ad celebrantis dextram pervenit, et postea iterum cum eodem genuflectit. Ad *Per ipsum* pedem calicis extra missam Pontificalem tenere non debet, cum ipse celebrans nodum sinistra teneat. Deinde deposito calice, et digitis celebrantis, si opus sit, super eundem extensis, calicem palla cooperit, et genuflectit cum celebrante. Tum diaconus juxta aliquos descendit retro post celebrantem; cum autem juxta rubricas retro post celebrantem tantum descendere debeat, dum celebrans incipit *Pater noster*, juxta alios a dextris celebrantis manet, vel potius, nisi sacerdos assistens vel saltem cæremoniarius, qui celebranti assistit, habeatur, redit ad sinistram celebrantis, ubi iterum genuflectit, et orationem dominicam indicat (2). Dum celebrans incipit hæc verba *Pater noster*, genuflectit, et vadit retro post celebrantem.

Quoad Subdiaconum patenam tenentem vid. n. 322, in fine. Si autem patenam non teneat, ad quamlibet genuflexionem cum celebrante genuflectit in plano, ubi stat, retro post celebrantem (3): se tunc quoque signat infra orationem *Supplices* ad *Omni benedictione*, sed non tenetur pectus percutere ad *Nobis quoque peccatoribus* (4).

(1) S. R. C. 30 Dec. 1881, n. 5830, 4.

(2) Vid. Bouvry p. 3, s. 3, tit. 9 de m. sol.

(3) Rub. gen. tit. XVII, n. 4.

(4) S. R. C. 30 Dec. 1881, n. 5830, 4.